

2026-01-0901

Na podlagi drugega odstavka in za izvrševanje 265. člena Zakona o letalstvu (Uradni list RS, št. 85/24) minister za obrambo izdaja

Pravilnik o zahtevah za izvajanje testiranja in pogojih za izdajo obratovalnih dovoljenj za sisteme in naprave za izvajanje nadzora in varovanja zračnega prostora

**I. POGLAVJE
SPLOŠNE DOLOČBE**

**1. člen
(vsebina)**

Ta pravilnik določa zahteve za izvajanje testiranja in pogoje za izdajo, podaljšanje, odvzem, omejitev ali preklic obratovalnega dovoljenja za sisteme in naprave za izvajanje nadzora in varovanja zračnega prostora, ki so v upravljanju ministrstva, pristojnega za obrambo (v nadaljnjem besedilu: sistemi in naprave).

**2. člen
(uporaba)**

(1) Ta pravilnik se uporablja za sisteme in naprave, ki lahko vplivajo na varnost letenja oziroma varnost v zračnem prometu. Ti so:

- nadzorni sistemi in naprave (nadzorni radarji (PSR, SSR, Mode S), samodejni odvisni nadzor (ADS), multilateracija);
- sistemi in naprave za prenos, obdelavo in prikaz podatkov, ki so namenjeni neposredni uporabi služb nadzora in kontrole zračnega prostora (v nadaljnjem besedilu: NKZP);
- komunikacijski sistemi, omrežja in naprave za potrebe komuniciranja med pilotom in kontrolorjem prestreznikov.

(2) Ta pravilnik se ne uporablja za sisteme in naprave, ki so v upravljanju ministrstva, pristojnega za obrambo, ki jih izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa za izvajanje služb zračnega prometa uporablja za storitve v skladu s pravili za splošni zračni promet.

**3. člen
(pomen izrazov)**

(1) Izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, pomenijo:

1. »knjiga naprave« je knjiga posameznega sistema ali naprave, s katero se vzpostavi sistem vodenja evidenc, ki omogoča ustrezno shranjevanje zapisov in zanesljivo sledljivost, in v katero se zapisujejo vsi posegi v sistem ali napravo (preventivno ali kurativno vzdrževanje, spremembe ipd.), ki jo vodi tehnično osebje, ki ima veljaven izkaz v skladu s pravilnikom, ki ureja licenciranje tehničnega osebja NKZP;

2. »obratovalec sistema ali naprave« je vojaška enota, ki uporablja sisteme in naprave za izvajanje nadzora in varovanja zračnega prostora;

3. »obratovalno dovoljenje« je dovoljenje za obratovanje sistema ali naprave, s katerim se izkazuje, da sistem ali naprava izpolnjuje pogoje za uporabo, in ki ga izda Vojaški letalski organ (v nadaljnjem besedilu: VLO);

4. »organizacijski priročnik« je dokument, ki določa organizacijski sistem zagotavljanja kakovosti vzdrževanja sistemov in naprav, vključno z načini izvajanja in odgovornimi osebami, ter ga po strokovni verifikaciji in na predlog VLO odobri načelnik Generalštaba Slovenske vojske;

5. »program vzdrževanja« je program, v skladu s katerim se izvajajo vzdrževalna dela sistema ali naprave in ki opredeljuje preventivna in kurativna vzdrževalna dela, ukrepe in postopke v skladu s tehnično dokumentacijo proizvajalca sistema ali naprave, ukrepe in postopke, vezane na morebitna začasna oziroma dodatna navodila proizvajalca oziroma navodila VLO in ga odobri VLO;

6. »sistem tehničnega vzdrževanja« je dejavnost, s katero se zagotavlja, da se posamezni sistem ali naprava vzdržuje v skladu z namenom uporabe, standardi in navodili proizvajalca ter ga po strokovni verifikaciji in na predlog VLO odobri minister, pristojen za obrambo (v nadaljnjem besedilu: minister).

(2) Drugi izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, pomenijo enako kot izrazi, določeni v zakonu, ki ureja letalstvo, ter drugih predpisih in aktih, ki veljajo v Republiki Sloveniji za vojaško letalstvo.

II. POGLAVJE OBRATOVALNO DOVOLJENJE

4. člen (izdaja obratovalnega dovoljenja)

(1) VLO obratovalcu sistema ali naprave izda obratovalno dovoljenje, če:

1. so izpolnjeni pogoji, ki jih določajo predpisi o graditvi objektov, če je to zahtevano;
2. so izpolnjeni pogoji, določeni v tem pravilniku, in standardi, ki veljajo v Republiki Sloveniji za vojaško letalstvo, kar je bilo ugotovljeno s predpisanimi testiranj, meritvami oziroma umerjanji;
3. je osebje, ki sistem ali napravo vzdržuje in uporablja, za to strokovno usposobljeno;
4. je obratovalec sistema ali naprave izdelal oceno potencialnih funkcijskih nevarnosti in njihovih ublažitev, vključno s prepoznavanjem nevarnosti ter postopki v zvezi z oceno in ublažitvijo tveganja;
5. je za spraševalnike Mode S upravitelj omrežja dodelil spraševalno kodo Mode S;
6. je izdano dovoljenje za uporabo frekvenc, če je to zahtevano s predpisi, ki urejajo radijski spekter.

(2) Obratovalec sistema ali naprave mora imeti v času veljavnosti obratovalnega dovoljenja veljavne:

- sistem tehničnega vzdrževanja sistemov oziroma naprav,
- organizacijski priročnik in
- program vzdrževanja za posamezni tip sistema ali naprave.

(3) Spremembe sistema tehničnega vzdrževanja sistemov oziroma naprav in organizacijskega priročnika iz prejšnjega odstavka potrjuje VLO.

5. člen (vloga in dokazila za izdajo obratovalnega dovoljenja)

(1) Po uspešno opravljenem testiranju iz 15. člena tega pravilnika in odobreni dokumentaciji iz drugega odstavka prejšnjega člena obratovalec sistema ali naprave vloži vlogo pri VLO za izdajo obratovalnega dovoljenja. Obrazec vloge iz prejšnjega stavka VLO objavi na internih straneh.

(2) K vlogi za izdajo obratovalnega dovoljenja mora obratovalec sistema ali naprave priložiti priloge in dokazila iz obrazca vloge iz prejšnjega odstavka, zlasti naslednje:

1. poročilo o izvedenih testiranjih;
2. poročilo o izvedenih meritvah in umerjanjih, če so zahtevana;
3. kopijo knjige naprave od začetka do konca testiranja;
4. seznam dokazil, ki dokazujejo skladnost naprave oziroma sistema z zahtevami;
5. oceno potencialnih funkcijskih nevarnosti in njihovih ublažitev;
6. dovoljenje za uporabo frekvenc, če je to zahtevano s predpisi, ki urejajo radijski spekter;
7. dokazilo o dodeljeni spraševalni kodi Mode S, ki jo je dodelil upravitelj omrežja (za radarske sisteme v načinu delovanja Mode S).

(3) Obratovalec sistema ali naprave v vlogi za izdajo obratovalnega dovoljenja navede in z dokumenti izkaže usposobljenost za opravljanje nameravane dejavnosti in predlaga termin nadzora pred izdajo obratovalnega dovoljenja. Pred izdajo obratovalnega dovoljenja VLO preveri zlasti dokazila o zanesljivosti delovanja sistema in naprave, tehnološke procese in predpisane postopke, pogoje in zahteve. VLO o izvedenem osnovnem oziroma začetnem nadzoru sestavi zapisnik.

6. člen

(veljavnost obratovalnega dovoljenja)

(1) Obratovalno dovoljenje velja eno leto od dneva izdaje.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko VLO časovno omeji obratovalno dovoljenje v odvisnosti od pogostosti tehničnih in tehnoloških sprememb sistema ali naprave.

(3) Pred izdajo oziroma spremembo ali dopolnitvijo obratovalnega dovoljenja lahko VLO izda poskusno obratovalno dovoljenje, če je potrebno daljše preverjanje zanesljivosti delovanja sistema in naprave, tehnoloških procesov ali predpisanih postopkov, pogojev in zahtev. Poskusno obratovalno dovoljenje se izda po enakem postopku kot obratovalno dovoljenje in lahko velja največ eno leto. V času poskusnega obratovanja mora obratovalec sistema ali naprave ves čas dokumentirano nadzorovati izpolnjevanje pogojev iz poskusnega obratovalnega dovoljenja.

(4) Obratovalno dovoljenje je veljavno, če je za sistem ali napravo izdano potrebno dovoljenje za uporabo frekvenc, kadar tako določajo predpisi, ki urejajo radijski spekter frekvenc.

7. člen

(vloga za podaljšanje obratovalnega dovoljenja)

(1) Vlogo za podaljšanje obratovalnega dovoljenja obratovalec sistema ali naprave vloži najpozneje 30 dni, vendar ne več kot 60 dni, pred potekom veljavnosti obratovalnega dovoljenja. Obrazec vloge iz prejšnjega stavka VLO objavi na internih straneh.

(2) K vlogi za podaljšanje obratovalnega dovoljenja mora obratovalec sistema ali naprave priložiti naslednje priloge in dokazila:

1. kopijo knjige naprave za obdobje od izdaje ali podaljšanja obratovalnega dovoljenja do datuma vložitve vloge;
2. poročilo o delovanju sistema ali naprave v času veljavnosti obratovalnega dovoljenja;
3. poročilo o izvedenih testiranjih v skladu z odobrenim programom vzdrževanja;
4. poročilo o izvedenih meritvah in umerjanjih, če je to zahtevano;
5. oceno potencialnih funkcijskih nevarnosti in njihovih ublažitev ali izjavo, da je bila ocena preverjena in je ugotovljeno, da spremembe ocene niso potrebne;
6. dovoljenja za uporabo frekvenc, če je to zahtevano s predpisi, ki urejajo radijski spekter;
7. druge priloge in dokazila, ki jih zahteva VLO.

(3) Obratovalec sistema ali naprave v vlogi za podaljšanje obratovalnega dovoljenja navede in z dokumenti izkaže usposobljenost za opravljanje nameravane dejavnosti ter predlaga termin nadzora pred podaljšanjem obratovalnega dovoljenja. Pred podaljšanjem obratovalnega dovoljenja VLO preveri zlasti dokazila o zanesljivosti delovanja, tehnološke procese in predpisane postopke, pogoje in zahteve. VLO o opravljenem letalskem nadzoru sestavi zapisnik.

8. člen

(začasni odvzem, omejitev ali preklic obratovalnega dovoljenja)

(1) Obratovalec sistema ali naprave mora o spremembah, ki bi lahko vplivale na začasni odvzem, omejitev ali preklic veljavnosti obratovalnega dovoljenja, takoj obvestiti VLO.

(2) VLO lahko začasno odvzame, omeji ali v celoti ali delno prekliče obratovalno dovoljenje, če ugotovi, da niso izpolnjene zahteve iz tega pravilnika, in sicer v odvisnosti od ugotovljene neskladnosti, časa njenega trajanja in stopnje tveganja glede:

- identificiranja varnostnih tveganj;
- zagotavljanja izvajanja takojšnjih ukrepov za ohranjanje sprejemljive ravni varnosti;
- izvajanja stalnega nadzora in rednega ocenjevanja dosežene ravni varnosti;
- doseganja stalnih izboljšav splošne ravni varnosti.

(3) O začasnem odvzemu, omejitvi ali preklicu veljavnosti obratovalnega dovoljenja VLO izda sklep.

(4) Po prenehanju razlogov za začasni odvzem ali omejitev obratovalnega dovoljenja obratovalec sistema ali naprave poda vlogo VLO za preklic začasnega odvzema ali omejitve obratovalnega dovoljenja, h kateri priloži dokazila o prenehanju razlogov za začasni odvzem ali omejitev obratovalnega dovoljenja.

(5) Pred izdajo sklepa o začasnem odvzemu ali omejitvi oziroma preklicu začasnega odvzema ali omejitve obratovalnega dovoljenja VLO lahko izvede izredni letalski nadzor v skladu s pravilnikom, ki ureja izvajanje letalskih nadzorov vojaškega letalstva.

(6) Po prenehanju razlogov za začasni odvzem ali omejitev obratovalnega dovoljenja VLO izda sklep o preklicu začasnega odvzema ali omejitve obratovalnega dovoljenja.

(7) Če je bilo obratovalno dovoljenje začasno odvzeto, VLO po izdanem sklepu iz prejšnjega odstavka odvzeto listino vrne obratovalcu sistemov ali naprav ali izda novo obratovalno dovoljenje.

(8) Za obnovo obratovalnega dovoljenja veljajo isti pogoji kot za njegovo izdajo.

9. člen

(obratovanje sistemov in naprav)

(1) Sisteme in naprave se sme uporabljati za namen nadzora in varovanja zračnega prostora, če imajo veljavno obratovalno dovoljenje.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek je uporaba sistema ali naprave brez veljavnega obratovalnega dovoljenja dovoljena v obdobju testnega delovanja, v primerih nujnih nepredvidenih okoliščin ali nujnih operativnih razmer, tehničnih ali operativnih potreb, ob predhodni odobritvi VLO, ki takšno uporabo časovno omeji.

(3) Za odobritev uporabe iz prejšnjega odstavka obratovalec sistema ali naprave k vlogi za odobritev uporabe priloži oceno tveganja, ki vključuje ublažitvene ukrepe za zmanjšanje tveganj, če so

ti potrebni. Pri odobritvi uporabe lahko VLO zaradi zagotavljanja varnosti vojaškega zračnega prometa določi pogoje, omejitve ali izda ukrepe glede uporabe sistema ali naprave iz prejšnjega odstavka.

(4) Pred pridobitvijo obratovalnega dovoljenja je prepovedano posredovanje radarskih ali drugih podatkov drugim uporabnikom.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek se lahko radarski ali drugi podatki posredujejo drugim uporabnikom v primerih testnega delovanja:

- če so drugi uporabniki predhodno obveščeni, da je sistem oziroma naprava v testnem delovanju;
- če so drugi uporabniki predhodno obveščeni, da za sistem oziroma napravo še ni izdano obratovalno dovoljenje;
- da se drugi uporabniki strinjajo s sprejetjem testnih podatkov.

(6) Obratovalec sistema ali naprave pred postavitvijo oziroma začetkom testiranja in uporabe sistema ali naprave odpre knjigo naprave. Vsi zapisi v knjigo naprave morajo biti jasni in natančni, z zapisanim datumom zapisa in podpisom osebe, ki je posegala v sistem ali napravo. Knjiga naprave se vodi ves čas uporabe sistema ali naprave v Slovenski vojski.

10. člen **(vzdrževanje sistemov in naprav)**

(1) Preventivno in kurativno vzdrževanje, uvajanje v obratovanje in umik iz njega oziroma vrnitev v obratovanje, umerjanje in spremembo sistemov in naprav lahko izvaja le osebje, ki izpolnjuje pogoje iz pravilnika, ki ureja licenciranje tehničnega osebja NKZP, proizvajalec sistema ali naprave, organizacija, ki jo je pooblastil proizvajalec, ali organizacija, ki jo je potrdil VLO.

(2) Vzdrževanje sistemov in naprav se izvaja na podlagi potrjenega sistema tehničnega vzdrževanja, ki zajema priročnike za vzdrževanje (angl. maintenance manual) in uporabo (angl. user manual), ki jih je izdal proizvajalec, na podlagi programa vzdrževanja za posamezen tip sistema ali naprave in zahtev VLO.

(3) Za izdelavo programa vzdrževanja za posamezen tip sistema ali naprave je odgovorna vojaška enota, pristojna za vzdrževanje sistema ali naprave.

11. člen **(spremljanje delovanja sistemov in naprav ter zaščita spektra)**

(1) V času testiranja oziroma delovanja sistema ali naprave mora obratovalec sistema ali naprave spremljati in zagotavljati, da delovanje sistema ali naprave ne moti radionavigacijskih in drugih sistemov in naprav v Republiki Sloveniji in sosednjih državah. V primeru ugotovljenih motenj obratovalec takoj prekine testiranje oziroma delovanje sistema ali naprave in o tem obvesti VLO. Testiranje oziroma delovanje sistema ali naprave se lahko nadaljuje le po izvedenih ukrepih za odpravo vzrokov za motnje in odobritvi VLO.

(2) Obratovalec sistema ali naprave mora voditi evidenco delovanja primarnega in sekundarnega nadzornega spraševalnika (datum, čas, lokacija).

(3) V času testiranja oziroma delovanja sistema ali naprave mora obratovalec sistema ali naprave z ustreznimi postopki oziroma orodji spremljati delovanje sistema ali naprave, predvsem zanesljivost delovanja in kakovost podatkov.

(4) Obdobna testiranja, umerjanja, meritve spektra in stalno spremljanje delovanja sistemov in naprav se opredelijo v programu vzdrževanja.

12. člen

(uvedba novega sistema ali naprave)

(1) Namera o nabavi novega tipa sistema ali naprave ali namera o spremembah na sistemih ali napravah, za katere je VLO že izdal obratovalno dovoljenje, mora biti VLO sporočena v fazi določanja tehničnih specifikacij, vezanih na zagotavljanje varnosti letenja in varnosti v zračnem prometu, performance in tehnične karakteristike sistema ali naprave, in sicer pred izdelavo poziva za ponudbe. Zahteve VLO so sestavni del poziva za pridobitev ponudbe.

(2) Pred uvedbo novih sistemov in naprav za namen izvajanja nadzora in varovanja zračnega prostora, ki lahko vplivajo na varnost letenja oziroma varnost v zračnem prometu, ali pred vsako spremembo sistema ali naprave, za katerega je izdano obratovalno dovoljenje, obratovalec sistema ali naprave izdela oceno potencialnih funkcijskih nevarnosti in njihovih ublažitev, vključno s prepoznavanjem nevarnosti ter postopki v zvezi z oceno in ublažitvijo tveganja, in o spremembi obvesti VLO.

13. člen

(spremembe)

(1) Obratovalec sistema ali naprave mora o vsaki nameravani spremembi sistema ali naprave, odstopanjih od odobrenega sistema tehničnega vzdrževanja, večji organizacijski ali tehnični spremembi, zamenjavi večjega števila tehničnega osebja nadzora in kontrole zračnega prostora obvestiti VLO. Obratovalec sistema ali naprave o načrtovani spremembi sistema ali naprave obvesti VLO najmanj 30 dni pred uvedbo spremembe.

(2) VLO po prejemu obvestila o nameravani spremembi odloči, ali je za spremembo potrebno dovoljenje VLO in ali je treba izvesti letalski nadzor pred uvedbo spremembe oziroma po njej glede na predlagano spremembo in resnost morebitnih posledic spremembe. Preden odloči, VLO po potrebi od obratovalca sistema ali naprave zahteva dodatne informacije.

(3) V primeru večjih organizacijskih ali tehničnih sprememb ali zamenjave večjega števila oseb, ki opravljajo naloge vzdrževanja sistema ali naprave, je treba znova ugotoviti in določiti izpolnjevanje predpisanih pogojev ter dopolniti oziroma spremeniti že izdano obratovalno dovoljenje.

(4) Obrazec za obveščanje o spremembi sistema ali naprave v zvezi z varnostjo VLO objavi na internih straneh.

III. POGLAVJE

TESTIRANJE SISTEMOV IN NAPRAV

14. člen

(testiranje sistemov in naprav)

Testiranje sistemov in naprav se izvede pred prvo izdajo obratovalnega dovoljenja in v času obratovanja sistema ali naprave.

15. člen

(testiranje pred prvo izdajo obratovalnega dovoljenja)

(1) Pred uvedbo sistema ali naprave, ki bi s svojo uporabo lahko vplivala na varnost letenja oziroma varnost v zračnem prometu, se zaradi preverjanja ustreznosti delovanja izvedejo postopki testiranja, za katere VLO določi:

- zahteve za začetek testiranja;
- minimalno število ur testiranja zanesljivosti delovanja sistema ali naprave;
- postopke in način testiranja;
- postopke in način umerjanja, če je to zahtevano;

(2) Testiranja iz prejšnjega odstavka se izvedejo na podlagi pisne vloge obratovalca sistema ali naprave, ki jo VLO objavi na internih straneh. K vlogi za začetek testiranja iz prejšnjega stavka obratovalec sistema ali naprave priloži zlasti:

- opis in namen uporabe sistema ali naprave;
- dokazila o izvedenih tovarniških (angl. factory acceptance test) in lokacijskih (angl. site acceptance test) testiranjih;
- predhodno oceno potencialnih funkcijskih nevarnosti in njihovih ublažitev, vključno s prepoznavanjem nevarnosti ter postopki v zvezi z oceno in ublažitvijo tveganja;
- dokumentacijo proizvajalca v zvezi z vzdrževanjem in uporabo sistema ali naprave.

(3) Na podlagi vloge za začetek testiranja iz prejšnjega odstavka VLO izda dovoljenje za začetek testiranja.

16. člen **(testiranje v času obratovanja sistema ali naprave)**

(1) V času obratovanja sistema ali naprave se testiranja, meritve in umerjanja izvajajo v skladu z odobrenim programom vzdrževanja.

(2) V primeru sprememb sistema ali naprave iz 12. ali 13. člena tega pravilnika se postopki testiranja izvedejo na način iz prejšnjega člena.

IV. POGLAVJE **PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE**

17. člen **(obrazci)**

Obrazce vloge za izdajo, podaljšanje in obnovo obratovalnega dovoljenja, vloge za odobritev uporabe sistema in naprave, ki niso v upravljanju ministrstva, in obrazec za obveščanje o spremembi sistema ali naprave v zvezi z varnostjo določi VLO v dveh mesecih od uveljavitve tega pravilnika in jih objavi na internih straneh VLO.

18. člen **(veljavnost obratovalnih dovoljenj)**

Obratovalna dovoljenja, izdana pred uveljavitvijo tega pravilnika, veljajo do poteka njihove veljavnosti.

19. člen **(dokončanje postopkov)**

Postopki za izdajo ali podaljšanje veljavnosti obratovalnega dovoljenja, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega pravilnika, se končajo v skladu z dosedanjimi postopki.

20. člen (dokumentacija)

(1) V dveh mesecih od uveljavitve tega pravilnika vojaške enote posredujejo predlog za odobritev sistema tehničnega vzdrževanja sistemov in naprav, ki do uveljavitve tega pravilnika še ni odobren.

(2) V treh mesecih od uveljavitve tega pravilnika vojaške enote prenovijo oziroma izdelajo programe vzdrževanja in organizacijske priročnike.

(3) V štirih mesecih od uveljavitve tega pravilnika vojaške enote vložijo vlogo pri VLO za izdajo obratovalnega dovoljenja, ki do uveljavitve tega pravilnika za sisteme ali naprave niso imele obratovalnega dovoljenja.

21. člen (začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 0070-22/2025-16

Ljubljana, dne 9. aprila 2026

EVA 2026-1911-0003

Mag. Borut Sajovic
minister
za obrambo